

فصلنامه پژوهش‌های حفاظتی - امنیتی
دانشگاه جامع امام حسین (علیه‌السلام)

سال نهم، شماره ۳۳ (بهار ۱۳۹۹) صص ۳۶-۷

نظام مطلوب حفاظت اطلاعات در فرمان هفت گانه بیانیه گام دوم

■ مصطفی ساوه درودی ■

دانشیار علوم سیاسی دانشکده علوم و فنون فارابی mo_doroudi@yahoo.com

■ حمیدرضا نادی ■

استادیار امنیت ملی دانشکده علوم و فنون فارابی

■ محمدحسین پناهی ■

دانش آموخته کارشناسی ارشد علوم سیاسی (گرایش امنیت ملی) دانشکده علوم و فنون فارابی

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۱/۲۰

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۹/۰۲/۱۱

چکیده

هدف از نگارش این پژوهش، انطباق مفاهیم هفت‌گانه بیانیه گام دوم با مأموریت سازمان‌های حفاظت اطلاعات است. از این رو، تلاش شد تا با پیمایش مسیر نظام مطلوب حفاظت اطلاعات در هفت حرکت، راه‌های رسیدن به تحقق اهداف نهایی این بیانیه مورد تحلیل قرار گیرد و برای آن راهکار ارائه گردد. نویسندگان این مقاله به دنبال پاسخ به این پرسش هستند که «شاخص‌های نظام مطلوب حفاظت اطلاعات بر اساس محورهای هفت‌گانه بیانیه گام دوم کدامند؟».

این موضوع که از لحاظ روش، توصیفی و از لحاظ موضوعی، کاربردی است، با بهره‌گیری از تحلیل محتوای متن محور بیانیه گام دوم در حوزه مطالعاتی این مقاله، انجام پذیرفته است. نتایج حاصل از پایش یافته‌ها در هفت مدخل و با بیشترین ضریب تأثیر در موضوعات عبارت‌اند از سبک زندگی، آموزش اطلاعاتی، عدالت‌طلبی، تقویت باورهای معنوی و اخلاق اطلاعاتی، عزت ملی، مقابله با جاسوسی صنعتی در حوزه اقتصادی و استمرار دفاع اطلاعاتی از استقلال و آزادی. ترسیم نقشه راه مبتنی بر این فرامین در تصمیم‌گیری‌های راهبردی کلان نظام ج.ا.ایران با برآورد اطلاعاتی خوب، صحیح، منطقی و مستدل می‌تواند در مستحکم نمودن سازه‌های نظام مطلوب حفاظت اطلاعات برای دفاع از امنیت کشور نقش مهمی داشته باشد.

کلید واژگان: بیانیه گام دوم، حفاظت اطلاعات، نظام مطلوب.

عام‌ترین تعریف از امنیت در فضای مطالعات امنیتی تمرکز بر دو معنای آرامش و نبود تهدید داشته (افتخاری، ۱۳۸۰: ۲۱؛ عبدالله خانی، ۱۳۸۴: ۳۴) و خواستهٔ عموم جامعهٔ انسانی نیز همین است. هرگاه این دو در جای خود قرار نگیرند، حس ناامنی در اندیشه و تفکر انسان نقش بسته و به تدریج منجر به بروز رفتارهایی میشود که در اوج خود منجر به شکل‌گیری منازعات ضدامنیتی در جامعهٔ انسانی و واکنش‌های حاکمیت برای بازگرداندن نظم موردنظر خود خواهد شد. این نظم الزاماً خواستهٔ جامعه نیست و از این رو ممکن است با دخالت خارجی، جامعه در تقابل با حاکمیت، واکنش‌هایی را از خود نشان دهد که محصول آن تشدید ناامنی و برهم خوردن نظم امنیتی کشور است.

جمهوری اسلامی ایران بعد از پیروزی انقلاب اسلامی با ایجاد تغییر در ساختار حکومتی از حکومت استبدادی شاهنشاهی به نظام مردم‌سالار دینی و ایجاد سازمان‌های امنیتی و اطلاعاتی، تلاش خود را معطوف به حفظ امنیت سرزمین، ملت و حاکمیت خود کرد. محصول این تلاش در طول چهل سال انقلاب اسلامی، حکومتی مقدر و الهام‌بخش (بیانیهٔ گام دوم، ۱۳۹۷)، در منطقه و جهان اسلام است. نظام اسلامی ایران در تمام این دوران با عبور از تحرکات ضدامنیتی داخلی و خارجی و تقدیم هزاران شهید، توطئه‌های ضدامنیتی را خنثی کرد و دورهٔ جدیدی را در آغاز دههٔ پنجم انقلاب پیش روی خود قرار داد. صدور بیانیهٔ گام دوم از سوی حضرت امام خامنه‌ای (مدظله العالی)، رهبر معظم انقلاب اسلامی، به‌عنوان مهم‌ترین سند حکومتی در آغاز دههٔ پنجم آغاز این دوران جدید، نیازمند توجه و اقدام لازم برای اجرایی نمودن اوامر و توصیه‌های ایشان است. در این راستا، سازمان‌های حفاظت اطلاعات ج.ا.ایران نیز وظایف مهمی را بر عهده دارند که با برداشت از بیانیه می‌توانند نظام مطلوب حفاظت اطلاعات را ساماندهی نمایند.

وظایف سیستم‌های اطلاعاتی حکومت اسلامی برای ایجاد امنیت با اقدام اطلاعاتی در غرب و شرق و دفاع از آن، کاملاً متفاوت و بر اساس ویژگی‌های نظام اسلامی قابل تعریف است. درک ویژگی‌های انقلاب اسلامی مستلزم داشتن درک درستی از باورهای دینی و شرایط محیطی با تأکید بر تهدیدات امنیتی تهدیدکنندهٔ حکومت اسلامی است. داشتن این درک برای سامانه‌های اطلاعاتی به‌واسطهٔ مأموریت خطیر و حساس ایجاد امنیت و حفظ آن، به‌مراتب حساس‌تر و مهم‌تر از هر سامانهٔ دیگری است. از این رو، سازمان‌های اطلاعاتی نظام ج.ا.ایران باید با درک شرایط، اقدامات لازم در حوزهٔ مأموریتی خود را انجام دهند.

بیانیه گام دوم فرصت مناسبی برای سامانه‌های امنیتی نظام ج.ا.ایران است تا با بهره‌گیری از آن مسیر خود را متناسب با ایدئولوژی نظام ج.ا.ایران ترسیم نمایند. این اقدام، در واقع، گام مناسبی برای بومی‌سازی اقدامات اطلاعاتی مبتنی بر باورهای دینی و اسلامی و رسیدن به نظام مطلوب اطلاعاتی و حفاظت اطلاعاتی است که دغدغه اصلی این مقاله را شکل می‌دهد. دغدغه محقق، چگونگی استخراج ویژگی‌های نظام مطلوب حفاظت اطلاعات از بیانیه گام دوم انقلاب برای ساخت منشور بومی - اطلاعاتی و حفاظت اطلاعاتی است که برای تکمیل آن، ذیل مندرجات این بیانیه، سایر متفکران و نخبگان اطلاعاتی را با استناد به تدابیر، فرامین، ابلاغیه‌ها و فرمایشات فرماندهی معظم کل قوا، به همکاری و تکمیل این تلاش دعوت می‌نماید.

بیان مسئله

جامعه امن، مهم‌ترین خواسته یک ملت برای تأمین رفاه و در ادامه آن استقلال و آزادی کشور است. از این رو، ملت در درجه اول، مطالبات امنیتی خود را برای حیاتی امن از قدرتی به نام دولت می‌طلبد که به‌عنوان قرارداد اجتماعی در علوم سیاسی مطرح و امروز به‌عنوان یکی از موضوعات مهم در تحلیل‌های امنیتی و سیاسی مورد توجه قرار دارد (هابز، ۱۳۸۱: ۲۲). این اهمیت باعث شده تا حاکمیت برای رسیدن به نظم مطلوب امنیتی در کشور، دست به ایجاد سازمان اطلاعاتی در ساختار تشکیلاتی نهادهای حکومتی بزند تا امنیت جامعه و مردم را تأمین نماید. سازمان اطلاعاتی نیز با برآورد اطلاعاتی خوب می‌تواند نقش تعیین‌کننده‌ای در دفاع از امنیت کشور داشته باشد.

اهمیت آن، اساساً دفاع از امنیت کشور و مقابله با تهدیدات امنیتی بوده است. سازمان‌های اطلاعاتی موظف هستند تا در چهارچوب مأموریت خود، با اجرای اقدامات اطلاعاتی با مصادیق ضد امنیتی برخورد انجام دهند. این اقدامات، تمام موضوعات علیه منافع ملی کشور را دربر گرفته و منشأ آن الزاماً در داخل کشور نیست و همچنین، اقدامات ضد امنیتی در خارج از کشور که علیه مصالح امنیت ملی انجام می‌شود را نیز دربرمی‌گیرد. تحقیقاتی از این دست، بومی‌گزینی را با محک تدبیر عالمانه و چاشنی تجربه، همراه نموده و تلاش می‌نماید تا کارویژه سازمان اطلاعاتی که همانا خنثی‌سازی تهدیدات امنیتی با برآورد مناسب از شرایط محیطی است را برای تصمیم‌سازان کشور بیان نماید.

ضرورت آن، نپرداختن به مضامین ضروری مرتبط با این پژوهش و آثار مشابه پذیرفتن

خطرات منبعث از نقص و یا عیب در برآورد مطلوب اطلاعاتی منطبق با ضروریات زمانی و درگیر نمودن کشور به موضوعات ضدامنیتی‌ای است که جبران آن سخت خواهد بود.

آثاری که در این مجال مورد بررسی قرار گرفت، دسته‌اول کتاب‌ها و مقالاتی است که در حوزه اطلاعات امنیتی نگاشته شده و بار تئوریک از مفهوم اطلاعات و امنیت دارد؛ دو مقوله «حفظ» و «بسط» مورد اشاره این دو گروه قرار می‌گیرد. عده‌ای خروجی سازمان اطلاعاتی را «اقدام» تلقی می‌کنند، اما در تشریح جایگاه سازمانی اقدام، اختلاف آرا وجود دارد. دیدگاه تمرکزگرا معتقد است که «اقدام» وظیفه سازمانی دستگاه اطلاعاتی است؛ از این رو از لحاظ سازمانی در داخل دستگاه اطلاعاتی جایگاه پیدا می‌کند. دیدگاه غیر تمرکزگرا، «اقدام» را وظیفه سازمانی سایر دستگاه‌ها از جمله پلیس امنیتی می‌داند (Lowental, 2006: 25) یا آنجا که بُعد مطالعاتی امنیت، نویسندگان را به واژه «محظور امنیتی» می‌رساند (افتخاری، ۱۳۹۱: ۱۳).

مهم‌ترین رکن هر سازمانی را نیروی انسانی تشکیل می‌دهد که میتواند سازمان را برای رسیدن به اهداف موردنظر آن هدایت کند. در این میان، مدیران نقش مهم‌تری در موفقیت سازمان ایفا می‌نمایند و نقش تیپ‌های شخصیتی موضوعی است که نقش مهمی در هدایت این سازمان‌ها دارد (اصغرزاده، ۱۳۹۷: ۶۴) «در بررسی زمینه‌ها و بسترهای چالش‌زا و تنش‌زا میان اطلاعات و سیاست‌گذاران بازشناسی، نتیجه مهم اینکه میزانی از تنش در این رابطه همواره وجود دارد و از بین بردن آن به تمامی غیرقابل اجتناب است» (سالارکیا، ۱۳۹۷: ۹۱)، «کارآمدسازی سازمان‌های اطلاعاتی و حفاظتی وابسته به عوامل متعددی است که نقش مدیران را برجسته می‌سازد» (طلایی، ۱۳۹۸: ۲۵).

این مقاله تلاش دارد تا سازمان حفاظت اطلاعاتی مطلوب را بر اساس بیانیه گام دوم مورد بررسی قرار دهد و تنها فرمایشات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) را مورد تحلیل قرار دهد. منظور از این اقدام، رسیدن به منشور حفاظت اطلاعاتی مناسب برای سازمان‌های حفاظت اطلاعات نظام ج.ا.ایران است که امید است با تمرکز بر مفاد بیانیه، محورهای اطلاعاتی آن مورد استفاده ساحفا قرار بگیرد^۱. شایان ذکر است، پیشینه‌های با موضوع موردتحقیق در حوزه فعالیت سامانه‌های اطلاعاتی یافت نشد.

^۱ آیت‌الله شب‌زنده‌دار روایتی را به نقل از رهبر معظم انقلاب اسلامی بدین مضمون یاد کرده که رهبری فرمودند: «من روی این بیانیه خیلی زحمت کشیدم، من بنای این ندارم که اگر چیزی نوشتم یا مطلبی می‌گویم از دیگران درخواست کنم که روی آن کار کنند، ولی راجع به این می‌گویم، این کار را بکنند». مراجعه شود به سایت WWW.jameemodarresin.Org

مفاهیم و مبانی نظری

۱. مفاهیم

اطلاعات^۱؛ «اطلاعات به معنای دانش تخصصی در حوزه اقدامات پنهان است که با روش‌های خاص جمع‌آوری، ارزیابی و تحلیل شده و به دست سیاست‌گذاران می‌رسد» (میرمحمدی، ۱۳۹۲: ۳۲۰). «اطلاعات را جمع‌آوری و پردازش پنهان عناصر آگاهی‌بخش در مورد پدیده‌های داخلی و خارجی مورد نظر سیاست‌گذاران توسط نهاد اطلاعاتی میدانند» (Random, 1993: 21). «برخی معتقدند اطلاعات روندی با تمرکز خارجی است که از معلومات تمامی منابع در دسترس استفاده می‌کند و برای کاهش سطح عدم قطعیت برای تصمیم‌گیرنده طراحی شده است» (علیخانی، ۱۳۹۴: ۴۴۴). «والترز^۲ اعتقاد دارد، اطلاعات نوع ویژگی‌های از شناخت است که برای خردگرایی تصمیم‌ها و موفقیت مأموریت‌ها، ضرورتی حیاتی بشمار می‌رود» (Waltz, 2003: 1). «راتکلیف معتقد است، اخبار به اضافه تجزیه و تحلیل، مساوی اطلاعات است» (Ratclif, 2008: 11).

ضداطلاعات^۳ به معنای محافظت از اطلاعات خودی به کار می‌رود و به تلاش‌هایی گفته می‌شود که برای حفاظت از عملیات اطلاعاتی یک کشور در مقابل نفوذ و ایجاد اختلال توسط ملل متخاصم و یا گروه‌ها و نیز حفاظت از اسرار محرمانه کشور صورت می‌پذیرد» (Lowental, 2006: 113).

سازمانی که این وظیفه را بر عهده دارد، سازمان حفاظت اطلاعات (ساحفا) نامیده شده و مأموریت آن بر اساس مفاد مطروحه در قانون اساسی، تعیین و مشخص شده است. مجموعه‌های اطلاعاتی و ضداطلاعاتی در تأمین امنیت ملی نقش مکمل یکدیگر را داشته و جدایی و عدم همکاری طرفین در تأمین امنیت ملی، ضربات جبران‌ناپذیری بر حکومت، ملت و سرزمین خواهد زد. از این رو، حکومت‌ها در تعریف مأموریت این دو، تلاش دارند تا هر دو را در کنار یکدیگر قرار دهند.

تهدید؛ «تهدید در معنای لغوی به معنای خطر، ترساندن و بیم دادن است (فرهنگ معین)، اما در معنای مفهومی، به معنای موضوع، اقدام و یا رویدادی است که امنیت انسان را هدف قرار می‌دهد» (افتخاری، ۱۳۸۵؛ عبدالله‌خانی، ۱۳۸۸؛ مرادیان، ۱۳۹۰). تهدید در مقابل فرصت قرار داشته و از مؤلفه‌های تأثیرگذار در سنجش امنیت محسوب می‌شود، هرچه میزان آن بالاتر باشد، امنیت با خطر بیشتری مواجه است. برای شناخت تهدید، آن را به سخت و نرم تقسیم نموده و با توجه به رشد فناوری اطلاعات و تغییر رویکرد در منازعات

¹ Intelligence

² Waltz

³ Counter Intelligence

جامعه انسانی، شکل تهدید امروز از حالت نرم و سخت خارج شده و آن را در قالب تهدید هوشمند و در نهایت تهدیدات ترکیبی هم تقسیم نموده‌اند.

امنیت؛ در فرهنگ لغت «آمریکن هریتیج»^۱ به تاریخ اکتبر ۲۰۱۹، امنیت در سه مفهوم، به معنای رهایی از هرگونه خطر و یا احتمال آن به همراه احساس ایمنی؛ یعنی رهایی از شک، اضطراب و یا ترس به همراه کسب اعتماد به نفس؛ یعنی چیزی که ایمنی را به انسان داده و یا آن را تضمین می‌کند، معنی شده است. این تعریف نشان از پیچیدگی مفهوم امنیت داشته و از این رو، سنجش میزان آن سخت و دشوار است. به همین دلیل، دیدگاه‌های مختلفی در مورد مفهوم و سنجش امنیت به وجود آمده که از جمله این موارد می‌توان به نظرات مکاتب رئالیستی، لیبرالیستی، کپنهاک، فرانکفورت و سازه‌انگاری اشاره کرد که هر کدام در مورد امنیت و واژه‌های مرتبط با آن مانند تهدید، قدرت و آسیب، برداشت متفاوتی دارند (علیخانی، ۱۳۹۳: ۵۸). به‌هرحال، فضای امنیتی، ماهیت تهدید - فرصت را دارد. فضایی که در آن فرصت محوری، احساس رضایت و تهدید محوری، احساس نارضایتی با خود خواهد داشت. در این فضا، سه بازیگر اصلی؛ یعنی حکومت، جامعه مدنی و شهروندان، محور اصلی آن هستند. حکومت به دنبال ایجاد نظم و امنیت و شهروندان به دنبال تأمین خواسته‌های خود از حکومت، مطالبات خود را دنبال می‌کنند. جامعه مدنی در این بین نقش واسطه داشته و خواسته‌ها و مطالبات طرفین را در قالب تعریف شده قرار می‌دهد. از یک طرف، وظایف تعیین شده از سوی دولت را به مردم اعلام می‌کند و از طرف دیگر، مطالبات شهروندی را در قالب حزب، گروه و سازمان غیردولتی به دولت انتقال می‌دهد.

قدرت؛ پژوهشگران سیاسی و اجتماعی از زوایای گوناگون این مفهوم را مورد توجه قرار داده‌اند. «راسل»^۲ قدرت را ایجاد اثرات مورد نظر، «ماکس وبر»^۳ قدرت را تحمیل اراده خود بر دیگران، «رابرت دال»^۴ قدرت را به معنای تأثیر گذاری بر رفتار دیگران، «توماس هابز»^۵ قدرت را به معنای توانایی دولت در کنترل جامعه و «جوزف نای»^۶ قدرت را دانایی محوری در عصر اطلاعاتی می‌دانند (هابز، ۱۳۸۱: ۳۲؛ نای، ۱۳۹۲: ۲۱). قدرت با واژه اقتدار گاهی اوقات باهم دیده می‌شود، در حالی که قدرت مشروع به معنای اقتدار تلقی می‌شود. از این رو،

¹ www.Americandictionary.com

² Rasell

³ Max Veber

⁴ Robert Dall

⁵ Thomas Habez

⁶ Joseph Nay

هر قدرتی اقتدار نیست، اما هر اقتداری در درون خود قدرت را به همراه دارد.

بیانیه گام دوم؛ هم‌زمان با چهلمین سال پیروزی انقلاب اسلامی و در آستانه ورود به آغاز دهه پنجم، مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) با صدور بیانیه‌ای در بهمن‌ماه سال ۱۳۹۷ به مهم‌ترین دستاوردهای چهل سال اول انقلاب اسلامی پرداخته و با اشاره به تلاش‌های انجام‌شده در آن، برای خودسازی، جامعه‌پردازی و تمدن‌سازی، آغاز دوران جدید را با عنوان گام دوم انقلاب اسلامی برشمرده و توصیه‌هایی را خطاب به آحاد ملت ایران به‌خصوص قشر جوان و سازمان‌ها و نهادهای مسئول در ج.ا.ایران برشمردند. مقاله حاضر با توجه به فرمایشات رهبر معظم انقلاب اسلامی در فرامین هفتگانه بیانیه گام دوم، تلاش دارد تا این مهم را در مورد سازمان‌های حفاظت اطلاعات به‌عنوان یکی از مهم‌ترین سازمان‌های مسئول در تأمین و حفظ امنیت ج.ا.ایران مورد توجه قرار دهد. هدف اصلی از این توجه آن است که ویژگی‌های نظام مطلوب حفاظت اطلاعات را بر اساس بیانیه گام دوم از محورهای هفتگانه استخراج کند و برای نهادینه نمودنش، آن را به سازمان‌های حفاظت اطلاعات ارائه دهد.

۲. مبانی نظری

مأموریت اصلی سازمان اطلاعاتی، جمع‌آوری اخبار و اطلاعات از حریف با اجرای اقدامات پنهان و مأموریت ساحفا، حفاظت از مجموعه خودی در برابر اقدام حریف برای جمع‌آوری اطلاعات در حوزه خودی است. برخی مأموریت‌های ساحفا برای مقابله با اقدام حریف در خارج از حوزه استحفاظی است که از آن با عنوان دفاع تهاجمی یاد می‌شود. به عبارتی، دفاع تهاجمی به معنای اجرای یک سری اقدامات عملیات اطلاعاتی پیچیده، سخت و دشوار با کاربست ابزارهای اطلاعاتی ممکن در حوزه حضور حریف است که از این منظر، تأثیر مستقیمی بر روابط و دیپلماسی خارج کشور داشته و افشای آن می‌تواند تأثیر مستقیمی بر امنیت ملی کشور داشته باشد. از این‌رو، هرگونه شکست اطلاعاتی در آن منجر به تیره شدن روابط دو یا چند کشور شده و حتی می‌تواند به جنگ نظامی و یا حداقل به جنگ سیاسی کشیده شود. از این جهت، سازمان اطلاعاتی و حفاظت اطلاعاتی برای اجرای اقدام اطلاعاتی و جلوگیری از شکست اطلاعاتی باید اقدامات لازم را با در نظر گرفتن همه جوانب امر، مدنظر قرار داده و با توجه به شرایط محیطی و در نظر داشتن زمان و مکان، اقدامات خود را به مرحله اجرا گذارد. برای این اقدام، برآورد اطلاعاتی یکی از مهم‌ترین اقداماتی است که سازمان باید قبل از اجرای هرگونه عملیات اطلاعاتی، ارزیابی لازم را در مورد

اقدام اطلاعاتی تهیه و تدوین کند و برای جلوگیری از شکست اطلاعاتی احتمالی، مدنظر قرار دهد. از این منظر، شکست اطلاعاتی به معنای ناتوانی در پیش‌بینی وقایع مهمی است که توسط سرویس حریف و گروه‌های وابسته، از طریق یک اقدام ضدامنیتی و یا هدایت یک جریان (داخلی و یا خارجی) علیه امنیت ملی طراحی و اجرا می‌شود. به همین دلیل و با توجه به حساسیت کار ساحفا، برای اجرای اقدامات ضداطلاعاتی باید در اولین اقدام به برآورد اطلاعاتی توجه نمود. برآورد اطلاعاتی مرز بین اطلاع و پیش‌بینی است (صالحی و ترابی، ۱۳۹۷: ۱۹) که در نگاه سازمان‌ها با توجه به مأموریت هر کدام ممکن است از تفاوتی ماهوی برخوردار باشد.

لازمه برآورد اطلاعاتی، تجزیه و تحلیل خوب، مستدل و منطقی و داشتن نیروی فہیم، کاردان، دشمن‌شناس، باتجربه، مؤمن، پرنگیزه و دارای مدیریت جهادی و رویکرد انقلابی است که این مهم برای شکل‌گیری یک سازمان اطلاعاتی قوی و مقتدر، موقعیت‌شناس و به‌روز، لازم و ضروری است و چنانچه مدنظر قرار گیرد، سازمان مطلوب حفاظت اطلاعاتی شکل گرفته و در نهایت ضریب امنیتی کشور در دفاع از سرزمین، مردم و حکومت، افزایش خواهد یافت.

همه این موارد به درک و برداشت مدیران راهبردی کشور و حمایت از ساحفا برای مقابله با تهدیدات امنیتی بستگی دارد. اگر این اقدام به‌خوبی مدنظر قرار گیرد، برآورد اطلاعاتی کامل و جامعی برای تصمیم‌سازان مبتنی بر واقعیت و عدالت تهیه خواهد شد، در غیر این صورت ممکن است کشور با خطر جدی ناشی از تهدید امنیتی مواجه شود. «لامار دیویس»^۱ در تشریح برآورد اطلاعاتی خوب معتقد است: «فرماندهان و افسران اطلاعاتی از لحاظ گرایش به تجزیه و تحلیل، در سه گروه فکری قرار دارند. گروه اول، توصیف محور هستند که تنها به توصیف شرایط برای تصمیم‌سازان می‌پردازند. گروه دوم، توانمند محور هستند که علاوه بر توصیف شرایط، به توانمندی خودی برای مقابله با حریف هم توجه دارند. گروه سوم، نیت محور هستند که علاوه بر دو محور بالا، به نیت طرف مقابل هم توجه دارند» (صالحی و ترابی، ۱۳۹۷: ۱۹). نیت محور نیز زمانی به مرحله اجرا خواهد رسید که تصمیم‌سازان به تلاش ساحفا باور داشته باشند و همین‌طور در طرف مقابل، اعتماد ساحفا نیز به تصمیم‌سازان وجود داشته باشد.

در نظام ج.ا.ایران، به‌دلیل تنوع تهدیدات امنیتی حکومت اسلامی و تلاش بی‌وقفه سرویس‌های اطلاعاتی غرب با محوریت آمریکا و همچنین حضور این کشور در منطقه غرب آسیا و استمرار تهدیدات این منطقه علیه ج.ا.ایران، انجام برآورد اطلاعاتی از وضعیت دشمن با هدف اقدامات مقابله‌ای برای

¹Lamar Davies

خنثی‌سازی تهدیدات علیه امنیت ملی، اقدامی ضروری است که سامانه‌های حفاظت اطلاعاتی ج.ا.ایران باید این مهم را با جدیت دنبال کنند. شرایط فعلی حاکم بر کشور و افزایش تهدیدات علیه امنیت نظام ج.ا.ایران در داخل و خارج و موج‌سواری سرویس‌های غربی در استفاده از گسل‌های موجود در کشور از جمله مباحث قومی، نژادی، فاصله طبقاتی و... شرایطی را به وجود آورده که داشتن برآورد اطلاعاتی خوب، از مهم‌ترین و مبرم‌ترین نیازهای ساحفا برای ارائه گزارشی مطلوب برای تصمیم‌سازان و مسئولان کشور است تا اقدامات خبثت‌آمیز سرویس‌های غربی علیه حکومت اسلامی خنثی شود.

با عنایت به مراتب فوق، می‌توان گفت، نظام مطلوب حفاظت اطلاعاتی برای کشور، نظامی است که توانمندی لازم را برای تهیه برآورد اطلاعاتی خوب از تهدیدات ضدامنیتی داشته باشد. به برخی از نیازمندی‌های برآورد خوب در مطالب بالا اشاره شد، اما به نظر میرسد برای انتخاب مستدل این ویژگی‌ها، نیاز به چارچوب نظری مناسبی دارد. بیانیه گام دوم فرصت مناسبی است تا این مهم با استناد به فرمایشات مقام رهبری، مورد توجه قرار گیرد. از این رو، توصیه‌های ایشان که در قالب محورهای هفتگانه برشمرده شده، میتواند فرصتی برای ساحفا فراهم سازد تا این محورها که حکم فرمان برای تشکیل یک نظام مطلوب حفاظت اطلاعاتی دارد، به‌دقت بررسی گردد و شاخص‌های مطلوب از دیدگاه معظم‌له استخراج شود. این هفت محور، به ترتیب در جداول ذیل با هدف استخراج شاخص‌ها مورد توجه قرار گرفته است.

روش تحقیق

روش تحقیق مورد استفاده در این پژوهش از حیث گردآوری داده‌ها از نوع تحلیل محتوا است. تحلیل محتوا به هر روش استنباطی اطلاق می‌گردد که به‌صورت منظم و عینی به‌منظور تعیین ویژگی‌های پیام به‌کار برده می‌شود. در این روش، پیام‌ها یا اطلاعات به‌صورت منظم کدگذاری و به‌نحوی طبقه‌بندی می‌شوند که محقق بتواند آنها را به‌صورت کمی تجزیه و تحلیل کند (رامین‌مهر و چارستان، ۱۳۹۳: ۱۲۵). در این پژوهش، با استفاده از تحلیل محتوای کمی و روش تحلیل و توصیف و همچنین گردآوری ۸۳ موضوع، جامعه آماری مرتبط با پژوهش مشخص گردید. جامعه آماری متن بیانیه گام دوم انقلاب، شامل هفت محور می‌شود و بر این اساس، متون دریافتی، واحد تحلیل این تحقیق می‌باشد و متناسب با متغیر اصلی تحقیق، مبنایی برای ورود به مدخل اصلی شده است. محاسبات توسط نرم‌افزار «اکسل»^۱ صورت گرفته و بررسی تک‌تک عناوین

^۱Excel

و محتوای موضوعات، اطلاعات مورد نیاز در خصوص هفت محور پیش گفته از حیث ماهیت داده‌ها، نحوه گردآوری، نحوه نمونه‌گیری از جامعه آماری، نوع نرم‌افزارهای کاربردی و تقسیم‌بندی موضوعی بر مبنای کدگذاری کلمات کلیدی و عناوین مقالات در قالب یک فهرست بررسی مورد واکاوی و تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. برای تعیین پایایی فهرست بررسی از روش پایایی مصحح استفاده شده است. در این باره، ۵۴ مدخل توسط دو نفر با فهرست بررسی مربوطه ارزیابی و نتایج با یکدیگر مقایسه گردیدند. استخراج موضوعات اصلی از درون تنوع و تکرار موضوعی موجود است که به سادگی امکان پذیر نیست، چراکه اصولاً برگزینگی محتوای کلام از درون متون اصلی، به طوری که به اصل محتوا خدشه‌ای وارد نیاید، از اصول حتمی تحلیل محتوا است. حذف محتوای تکراری بی‌بازده و از سوی دیگر، جمع‌آوری محتوای دارای بازده خواست نگارندگان بوده است. با این وصف، از درون موضوعات پراستناد، با لحاظ نمودن ۴۳۵ عنوان استخراجی، نتایجی که در ادامه می‌آید، به دست آمد.

یافته‌های تحقیق

در این پژوهش، کلیه موضوعات (n=۲۶۱)، مورد تحلیل محتوا قرار گرفته است. از ۳۰ گزینه استخراج شده از تمام متن‌ها، هفت موضوع به عنوان موضوع تخصصی اصلی شناسایی شد که ۲۶۱ موضوع اصلی و ۴۳۵ عنوان فرعی نیز در این میان شناخته شد. بررسی هفتگانه جداول مورد پژوهش، شاخص‌هایی شامل تعداد موضوعات مورد دغدغه، موضوعات امنیتی، محورهای عملیاتی، نحوه گردآوری داده‌ها، نحوه نمونه‌گیری از جامعه آماری و... بوده است.

در این جدول‌ها، ۸۳ شاخص به دست آمد که بر اساس بیانات مقام معظم رهبری، میتوان آن‌ها را در دو بخش مجزا تحلیل نمود. بخش اول، نتایج حاصل از به کارگیری علم و پژوهش در ساحفا است که در سه محور قابل توجه است:

۱. فراگیری دانش اطلاعاتی با افزایش عزت و قدرت، دشمن را از اقدام علیه امنیت ملی منصرف می‌نماید.
۲. افزایش دانش اطلاعاتی باعث افزایش قدرت اطلاعاتی شده و سرنخ‌ها با سهولت و قاطعیت انجام می‌شود.

۳. توسعه دانش اطلاعاتی باعث افزایش سرمایه، نفوذ و قدرت ساحفا خواهد شد.

بخش دوم از این جدول مربوط به توصیه‌های رهبری برای ترسیم نقشه راه برای سازمان‌ها و نیروی جوان جامعه است. در حوزه کاری ساحفا این موارد نیز در دو محور اصلی قرار می‌گیرند:

۱. کلیدواژه‌هایی است که به‌طور مستقیم به علم اشاره داشته‌ودر تلاش برای فراگیری علوم با به‌کارگیری واژه‌هایی چون جهاد علمی، جهش علمی، رستاخیز علمی، شتاب علمی و انقلاب علمی آمده است.
۲. محور دوم سرمایه‌گذاری، تلاش مداوم، مغرور نشدن، توجه مراکز آموزشی و درنهایت شکر الهی است که مکمل بند «یک» بوده و منجر به استحکام اندیشه اطلاعاتی در Sacha خواهد شد.

۳	دنیای غرب به برکت دانش توانست ثروت، نفوذ و قدرت دوست‌ساله فراهم کند	ثروت، نفوذ و قدرت	دانش اطلاعاتی بن‌مایه ثروت، نفوذ و قدرت اطلاعاتی
۴	مؤکدا به نیاز کشور به جوشاندن چشمه دانش در میان خود اصرار می‌ورزیم	جهش علمی	سرمایه‌گذاری Sacha بر روی جهش دانش اطلاعاتی کارکنان
۵	اکنون نزدیک به دو دهه است که رستاخیز علمی در کشور آغاز شده و...	رستاخیز علمی	توجه به رستاخیز علمی Sacha هم‌زمان با رستاخیز علمی کل کشور
۶	دستاوردهای دانش و فناوری ما در این مدت... در برخی از رشته‌های حساس و نوپدید به رتبه‌های نخستین ارتقا یافت	سرمایه‌گذاری	سرمایه‌گذاری Sachaها بر روی دانش اطلاعاتی
۷	(دستاوردهای علمی) در حالی اتفاق افتاد که کشور دچار تحریم مالی و علمی بود	تلاش مداوم	تلاش برای کسب دانش اطلاعاتی و نهراسیدن از تحریم مالی و علمی
۸	باوجود شنا درجهت مخالف جریان دشمن‌ساز، به رکوردهای بزرگ دست یافته‌ایم که باید شب و روز خدا را (برای آن) سپاس گفت	شکر الهی	شکرگزاری خداوند به خاطر داشته‌ها و دستاوردها
۹	ما هنوز از قله‌های دانش جهان بسیار عقیمیم	مغرور نشدن	غره نشدن Sacha از دانش اطلاعاتی فعلی
۱۰	باید از مرزهای کنونی دانش در مهم‌ترین رشته‌ها عبور کنیم	جهش علمی	کسب دانش اطلاعاتی، مبنای جهش علمی
۱۱	اکنون حرکت را آغاز کرده و با شتاب پیش می‌رویم. ولی این شتاب باید سال‌ها ادامه یابد تا آن عقب‌ماندگی جبران شود	شتاب علمی	غافلگیر نشدن Sacha از کسب دانش اطلاعاتی و به-روز نمودن آن
۱۲	به دانشگاه‌ها و دانشگاهیان و مراکز پژوهش و پژوهندگان در این باره (فراگیری علم، تذکر و هشدار و فراخوان دادام	مراکز آموزش	وظایف سنگین مراکز دانشگاهی و آموزشی Sacha برای افزایش دانش اطلاعاتی کارکنان
۱۳	مطالبه من از شما جوانان آن است که این راه (فراگیری دانش) را با احساس مسئولیت بیشتر و همچون یک جهاد در پیش بگیرید	جهاد علمی	فراگیری دانش اطلاعاتی در بین نیروی جوان Sacha به‌مثابه یک جهاد نهادینه
۱۴	سنگ بنای یک انقلاب علمی در کشور گذاشته شده و این کشور شهیدانی از قبیل شهدای هسته‌ای نیز داده است	انقلاب علمی	انقلاب علمی فعلی مرهون تلاش شهدای امنیتی - اطلاعاتی
۱۵	دشمن بدخواه و کینه‌توز را که از جهاد علمی شما بیمناک است، ناکام سازید	جهاد علمی	نهادینه شدن جهاد علمی در Sacha

جدول شماره ۱: علم و پژوهش

شکل شماره ۱: قدرت اطلاعاتی

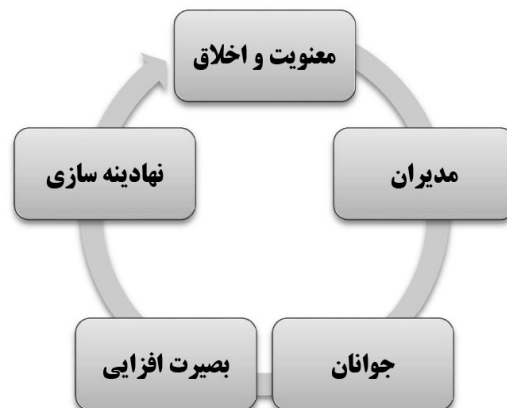
- هر دو بخش نیازمند راه‌حل‌هایی است که ساحفا باید برای رسیدن به جایگاه مطلوب سازمانی خود در حوزه علم اطلاعاتی، روی آن سرمایه‌گذاری کند که با نگاه به موارد ذیل می‌تواند قدرت اطلاعاتی خود را تقویت کند:
۱. نهادینه‌سازی آموزش‌های اطلاعاتی جامع‌محور در مراکز آموزشی ساحفا با استفاده از تجربیات ساحفاها؛
 ۲. تبادل اطلاعات آموزشی استاد و دانشجو با هدف انتقال تجربیات و افزایش حس همکاری اطلاعاتی؛
 ۳. نهادینه‌سازی باور اطلاعاتی نسبت به اثرگذاری آموزش اطلاعاتی در توفیق اقدامات اطلاعاتی و عملیاتی توسط مدیران؛
 ۴. همکاری آموزشی با دانشگاه‌های معتبر کشور با هدف بومی‌سازی آموزش‌های اطلاعاتی؛
 ۵. راه‌اندازی نهضت علم در مراکز آموزشی ساحفاها با تغییر و دگرگونی اساسی در سرفصل‌های آموزشی؛
 ۶. تقویت کادر هیئت علمی مراکز آموزشی از لحاظ کیفی (طی دوره‌های فرا دانشگاهی) و کمی (تعداد نفرات)؛
 ۷. بومی‌سازی آموزش اطلاعاتی با جهاد علمی، شتاب علمی، انقلاب علمی و رستاخیز علمی در مراکز آموزشی؛
 ۸. غره نشدن به دانش اطلاعاتی موجود و تلاش برای فتح قلّه افتخار با کسب علوم روز و فن‌آوری‌های نوین.

ردیف	متن	مقوله اصلی	مقوله فرعی
۱	معنویت؛ برجسته کردن اخلاص، ایمان، ایثار، توکل، ایمان در خود و جامعه است	معنویت	برخورداری از معنویت برجسته‌ترین شاخص نیروهای اطلاعاتی
۲	اخلاق؛ خیرخواهی، گذشت، کمک به نیازمند، راست‌گویی، شجاعت، تواضع، اعتمادبنفس و... است	اخلاق	داشتن اخلاق اطلاعاتی از مهم‌ترین خصایص عنصر اطلاعاتی
۳	معنویت و اخلاق، جهت‌دهنده همه حرکت‌ها و فعالیت‌های فردی و جامعه است	نهادینه‌سازی	توجه به معنویت و اخلاق برای توفیق در اقدامات اطلاعاتی
۴	شعور معنوی و وجدان اخلاقی در جامعه بیشتر رشد کند، برکات بیشتری به بار می‌آورد	نهادینه‌سازی	توجه به معنویت و اخلاق باعث برکات در کار اطلاعاتی
۵	معنویت و اخلاق با دستور و فرمان به دست نمی‌آید و حکومت‌ها... باید منش و رفتار اخلاقی و معنوی داشته باشند و زمینه را برای رواج آن در جامعه فراهم کنند	نهادینه‌سازی	نهادینه‌سازی معنویت‌گرایی و اخلاق محوری در سطح سازمان
۶	حکومت‌ها با کانون‌های ضد معنویت و ضد اخلاق به شیوه‌ای معقولانه بسزینند	برخورد هوشمندانه	مصمم بودن ساحفا در برخورد با کانون ضد معنویت و ضد اخلاقی
۷	ابزارهای رسانه‌ای پیشرفته و فراگیر امکان بسیار خطرناکی در اختیار کانون‌های ضد معنویت و ضد اخلاق نهاده است	شناسایی ابزار تهدید	توجه جدی به نقش رسانه در کار اطلاعاتی ساحفا
۸	تهاجم روزافزون دشمنان به دل‌های پاک جوانان و حتی نونهالان با بهره‌گیری از این ابزارها را به چشم خود می‌بینیم	مراقبت از جوانان	توجه به درون و بیرون سازمان و مقابله با آماج اصلی رسانه جوانان
۹	دستگاه‌های مسئول حکومتی در این باره (برخورد با ابزار رسانه) وظایفی سنگین بر عهده دارند که باید هوشمندانه و کاملاً مسئولانه صورت گیرد	برخورد هوشمندانه	طراحی و اجرای هوشمندانه اطلاعاتی ساحفا برای مقابله با ابزار رسانه
۱۰	برنامه کوتاه‌مدت و میان‌مدت جامعی (در حوزه معنویت و اخلاق) اجرا شود	تدوین برنامه	برنامه‌ریزی ساحفا برای تحکیم مبانی معنوی و اخلاقی

جدول شماره ۳: معنویت اخلاق

بر اساس جدول شماره ۲، ۱۰ شاخص از اندیشهٔ مقام معظم رهبری به دست آمد. ایشان با توجه به اهمیت موضوع، به‌طور جداگانه، اما مرتبط باهم، دو واژهٔ معنویت و اخلاق را مورد تأکید قرار داده و با شمردن خصلت‌های هر کدام، در واقع با تمیز قائل شدن بین این دو، خواستار سرمایه‌گذاری روی این دو محور مهم در حوزهٔ فردی و سازمانی شده‌اند.

در اندیشهٔ رهبری، آماج اصلی کانون‌های ضداخلاقی و ضد معنوی، جوانان هستند که اندیشهٔ آنان از طریق قدرت رسانه‌ای غرب مورد حمله قرار گرفته است. ساحفا باید با توجه به این مهم، در مورد نیروی جوان اطلاعاتی سرمایه‌گذاری لازم را انجام داده و با توجیه آنان به ترفندهای ابزار رسانه‌ای غرب، ضریب هوشیاری اطلاعاتی آنان را ارتقا داده و برای رسیدن به این هدف، برنامه‌های مناسبی را با عنوان بصیرت‌افزایی کارکنان در دستور کار خود قرار دهد. در کنار این اقدام، بایستی مباحث برون‌سازمانی را در حوزهٔ مأموریت اطلاعاتی با مبادی ذریبط (با هدف ارتقای باور معنوی و اخلاقی آحاد جامعهٔ هدف) به کار برده و در زمینهٔ تقویت آن و شناسایی کانون تهدید، اقدامات اطلاعاتی هماهنگی را با ساحفاها انجام داده و با تبادل تجربیات چندجانبه، ضریب امنیتی کشور را در خصوص تهاجم احتمالی افزایش دهد. این موارد را می‌توان در قالب مدار معنویت و اخلاق به شکل ذیل مورد توجه قرار داد. مدیران به‌عنوان محور اصلی با الگوسازی از رفتار اخلاقی و معنوی خود با جذب نیروی جوان و افزایش بصیرت دینی و انقلابی در آنها می‌توانند عیار معنویت و اخلاق را در سازمان و اقدامات اطلاعاتی نهادینه کنند. با نهادینه‌سازی معنویت و اخلاق، سلامت امنیتی سازمان حفظ و تلاش‌ها برای سلامت امنیتی جامعه هدف نیز تسهیل خواهد شد.

ردیف	متن	مقوله اصلی	مقوله فرعی
۱	اقتصاد قوی، عامل مهم سلطه‌نپذیری و نفوذناپذیری و اقتصاد ضعیف نقطه ضعیف، زمینه‌ساز نفوذ، سلطه و دخالت دشمنان است	اقدام اطلاعاتی	ضعف اقتصادی، عامل اصلی جاسوسی صنعتی و جمع‌آوری اخبار و اطلاعات
۲	تقویت اقتصاد مبتنی بر تولید انبوه و باکیفیت و توزیع عدالت‌محور و مصرف اندازه و... می‌تواند بر جامعه تأثیر بگذارد	اقدام اطلاعاتی	نظارت اطلاعاتی در جامعه هدف، مترادف با افزایش اعتماد عمومی به سرویس اطلاعاتی
۳	چالش درونی در حوزه اقتصادی، عیوب ساختاری و ضعف مدیریتی است	برآورد اطلاعاتی	کمک به تصمیم‌سازان در برآورد اطلاعاتی از مجموعه اقتصادمحور، هوشیاری در انتصابات و اعلام صلاحیت‌ها
۴	راجل (مشکلات اقتصادی) سیاست‌های اقتصاد مقاومتی است	اتکا بر خودی	نهادینه‌سازی ساحتها به اندیشه اتکا به خودی در مجموعه‌های اقتصادی جامعه هدف
۵	مجموعه جوان، دانا، مؤمن و مسلط بر دانسته‌های اقتصادی خواهد توانست به اقتصاد مقاومتی برسد	انتصاب نیروی جوان	تأکید بر به‌کارگیری نیروی جوان ساحتها در انتصابات و تشویق مسئولان به این امر
۶	اینکه کسی گمان کند راجل مشکلات اقتصادی زانو زدن در برابر دشمن و بوسه زدن بر پنجه گرگ است، خطایی نابخشودنی است	اقدام اطلاعاتی	ممانعت ساحتها در انتصاب افراد خودباخته به غرب و شرق
۷	منشأ این تحلیل سراپا غلط (زانو زدن در برابر دشمن)، کانون‌های فکر و توطئه خارجی است	اقدام اطلاعاتی	شناسایی ساحتها از عواملان تفرقه و خودباختگی با کار اطلاعاتی

جدول شماره ۳: اقتصاد

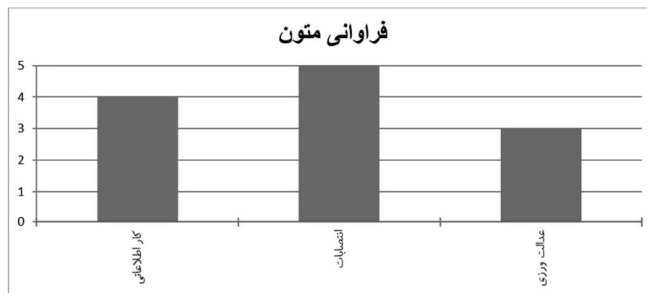
در حوزه اقتصادی، هفت محور به‌عنوان شاخص اقدام ساحتها به دست آمد که از این تعداد، پنج محور همچنان بر حوزه اقدامات اطلاعاتی و دو محور مرتبط با اقدام اطلاعاتی شامل استفاده از نیروی جوان و اتکا بر خودی مشخص شد. در اقدامات اطلاعاتی، هدف اصلی؛ مقابله با اقدامات دشمن در حوزه جاسوسی صنعتی و کسب اخبار و اطلاعات مربوط به سازمان‌های اقتصادمحور از جمله جهاد خودکفایی و سازمان‌های دانش‌بنیان است. هدف سرویس حریف در این بخش، القای ضعف اقتصادی سازمان با هدف وابسته نمودن جامعه هدف از طریق رواج اندیشه ناتوانی مجموعه اقتصادی است. از جمله مهم‌ترین راهکارهای مقابله با این اقدام، شناسایی همراهان و همفکران این اندیشه در حوزه اقتصاد داخلی و جلوگیری از انتصابات غلط توسط ساحتها در این حوزه است. برای تحکیم این اقدام، به‌کارگیری نیروهای جوان دارای ویژگی‌هایی که رهبری برای این افراد برشمردند از جمله دانا، مؤمن، پراگیزه، مسلط و دارای روحیه جهادی و انقلابی بودن، می‌تواند در برون‌رفت از شرایط تحمیل‌شده دشمن تأثیرگذار باشد و با تقویت روحیه و حس گلاویزی در جوانان که به‌دلیل برخوردار بودن از روحیه جوانی در سطح بالایی قرار دارد،

می‌توان خواسته‌ی سرویس حریف در رسیدگی به اهداف شومشان را خنثی نمود.

شکل شماره ۳: سه رکن اقدام اطلاعاتی در حوزه اقتصادی

ردیف	متن	مقوله اصلی	مقوله فرعی
۱	فساد اقتصادی، اخلاقی و سیاسی... زلزله ویرانگر... است	کار اطلاعاتی	کار اطلاعاتی جدی Sachfa برای مقابله با فساد
۲	(مقابله با فساد) ایجاب می‌کند که دستگاهی کارآمد با نگاهی تیزبین و رفتاری قاطع در قوای سه‌گانه حضور دائم داشته باشند	کار اطلاعاتی	هوشیاری اطلاعاتی Sachfa در شناسایی و مقابله با کانون فساد
۳	(وسوسه مال، مقام و ریاست) در ج.ا.ایران که روزی مدیران و مسئولانش مسابقه زهد انقلابی و ساده‌زیستی می‌دادند، بعید نیست	انتصابات	داشتن نهایت دقت Sachfa در انتصابات مدیران
۴	...فساد در میان کارگزاران ج.ا.ایران... حتی آنچه هست غیرقابل قبول است، ... طهارت اقتصادی شرط مشروعیت مقامات است	انتصابات	داشتن نهایت دقت Sachfa در انتصابات مدیران
۵	همه باید از شیطان بر حذر باشند و از لقمه حرام بگریزند	انتصابات	Sachfa نهایت دقت را در انتصابات مدیران داشته باشد
۶	دستگاه‌های نظارتی و دولتی باید با قاطعیت و حساسیت از تشکیل نطفه فساد جلوگیری و با رشد آن مبارزه کنند	کار اطلاعاتی	اقدام اطلاعاتی باید معطوف به کشف سرپنجه‌های فساد
۷	مقابله با فساد، نیازمند انسان‌هایی بالیمان، چهارگرم، منبع الطبع با دستانی پاک و دل‌هایی نورانی است	انتصابات	Sachfa نهایت دقت را در انتصابات مدیران داشته باشد، سرمایه‌گذاری بر روی نیروهای جوان و پاک
۸	عدالت... در همه‌جا و همه‌وقت، ممکن و فریضه‌ای بر عهده همه، به‌ویژه حاکمان و قدرتمندان است	عدالت‌ورزی	سرلوحه قرار دادن عدالت در انجام اقدامات اطلاعاتی
۹	(با اجرای عدالت) توطئه وازگونه نمایی و لاقل سکوت و پنهان‌سازی که اکنون کار جدی دشمنان انقلاب است، خنثی گردد	عدالت‌ورزی	سرلوحه قرار دادن عدالت در انجام اقدامات اطلاعاتی و خنثی‌سازی توطئه‌ها
۱۰	آنچه تاکنون شده (در حوزه عدالت) با آنچه باید می‌شده و بشود، دارای فاصله‌ای ژرف است	عدالت‌ورزی	رواج اندیشه عدالت محوری در مجموعه داخلی و اقدامات اطلاعاتی جدی‌تر در Sachfa
۱۱	در ج.ا.ایران دل‌های مسئولین به‌طور دائم برای رفع محرومیت‌ها بتپد و از شکاف‌های عمیق طبقاتی، به‌شدت بی‌مناک باشند	انتصابات	داشتن نهایت دقت Sachfa در انتصابات مدیران
۱۲	تبعیض در توزیع منابع عمومی، میدان دادن به ویژه‌خواری و ستارا با فریبکاران اقتصادی که به بی‌عدالتی می‌انجامد، ممنوع است.	کار اطلاعاتی	سحور اقدامات اطلاعاتی، برخورد قاطع با مفسدان اقتصادی است

جدول شماره ۴: عدالت و مبارزه با فساد

در جدول، دوازده محور از فرمایشات رهبر معظم انقلاب اسلامی استخراج شد که از این بین، انتصابات در پنج شاخص، رعایت عدالت در چهار شاخص و عدالت‌ورزی در کار اطلاعاتی در سه شاخص به دست آمد. در بین این سه محور، واژه انتصابات بیش از دیگر موارد تحصیل شد که نشان‌دهنده دغدغه رهبری بر انجام پیشگیری است. در واقع، برای مقابله با فساد و اجرای عدالت قبل از کار اطلاعاتی که هزینه‌های مادی و معنوی فراوانی دارد، تأکید معظم‌له بر آن است که انتصابات شایسته مانع از رواج بی‌عدالتی و فساد در جامعه هدف خواهد شد. برای رسیدن به این هدف، یکی از مهم‌ترین اقدامات، دقت نظر ساحفا در انتصاب افراد اصیل و تأکید بر به‌کارگیری جوانان است.

موضوع دومی که در اولویت اندیشه مقام معظم رهبری به دست آمد، رعایت عدالت در مجموعه سازمان است. در نگاه رهبری، عدالت به معنای اعتدال است. ایشان می‌فرمایند: «اعتدال؛ یعنی در جای خود، بدون افراط و بدون تفریط؛ بدون چپ‌روی و بدون راست‌روی. این هم که می‌گویند عدل؛ یعنی قرار دادن هر چیزی در جای خود، به خاطر همین است؛ یعنی وقتی هر چیز در جای خود قرار گرفت، همان تعادلی که در نظام طبیعت بر مبنای عدل و حق آفریده شده، به وجود می‌آید. در رفتار، عدل لازم است. برای حکمران، عدل لازم است. در موضع‌گیری، عدل لازم است. در اظهار محبت و نفرت، عدل لازم است. قرآن فرموده است: ﴿وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ عَلَىٰ ۤالَا تَعْدِلُوا﴾؛ دشمنی با کسی موجب نشود که شما درباره او از عدالت کناره بگیرید و عدالت را رعایت نکنید، ﴿اعْدِلُوا هُوَ اقْرَبُ لِلتَّقْوٰی﴾. بنابراین، عدل هم یکی از پایه‌های ایمان است. اگر عدل بود، ایمان می‌ماند» (بیانات مقام معظم رهبری، ۸۳/۰۸/۲۰). انجام این امر مهم در مجموعه سازمان، در اولویت اول، بر عهده مدیران ساحفا است که در همه امور عدالت را سرلوحه قرار داده و به‌عنوان

الگو برای دیگران مطرح باشند. موضوع سوم، عدالت ورزی در کار اطلاعاتی است؛ به این معنا که ساحفا در برخورد با فساد به این نکته توجه داشته باشد که اقدام اطلاعاتی از وزن خود خارج نشود. اعتدال به معنای رعایت حدّ وسط است که باید در تمام مراحل اقدام اطلاعاتی رعایت شود تا این مهم به عنوان یک الگو در سازمان اطلاعاتی، به ویژه برای نیروهای جوان، در اجرای اقدامات اطلاعاتی نهادینه شود.

شکل شماره ۴: فرایند عدالت محوری در اقدامات اطلاعاتی

ردیف	متن	مقوله اصلی	مقوله فرعی
۱	استقلال و آزادی از جمله ارزش‌های اسلامی‌اند... و حکومت‌ها موظف به تأمین آن هستند	اقدام اطلاعاتی (اقدام ارزشی)	تضمین حفظ استقلال و آزادی ساحفا با انجام کار اطلاعاتی
۲	منزلت استقلال و آزادی را کسانی می‌دانند که برای آن جنگیده‌اند. ملت ایران با جهاد چهل‌ساله خود از جمله آنهاست	اقدام اطلاعاتی (نگرش جهادی)	انجام کار اطلاعاتی ساحفا به مثابه جهاد
۳	استقلال و آزادی کنونی ایران اسلامی، دستاورد بلکه خون‌آورد صدها هزار انسان والا، شجاع و فداکار است	اقدام اطلاعاتی (استفاده از تجربه)	ارج نهادن به اقدامات و تلاش گذشتگان در زمینه استقلال و آزادی با انجام موفق کار اطلاعاتی
۴	ثمره شجره طیبه انقلاب را با توجیه ساده‌لوحانه نمی‌توان در غلغلر قرار داد. همه مخصوصاً دولت چ.ا.ایران موظف به حراست از آن با همه وجودند	اقدام اطلاعاتی (مشارکت اطلاعاتی)	تنسین حفظ استقلال و آزادی ساحفا با انجام کار اطلاعاتی
۵	استقلال نباید به معنی زندانی کردن سیاست و اقتصاد و همچنین آزادی نباید در تقابل با اخلاق و قانون و ارزش‌های الهی و حقوق عمومی تعریف شود	اقدام اطلاعاتی (نهادینه‌سازی)	نهادینه شدن باور به دفاع از استقلال و آزادی و مفاهیم آن در ساحفا

جدول شماره ۵: استقلال و آزادی

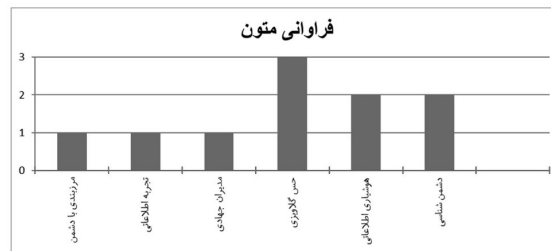
سرویس حریف به طور معمول اقدامات اطلاعاتی خود برای حمله به استقلال و آزادی کشور را با اجرای اقدامات اطلاعاتی در حوزه جمع‌آوری اخبار و اطلاعات، استخدام جاسوس، حمایت از گروه‌های معاند و موج‌سواری بر تحریکات داخلی و هدایت آن، در دستور کار قرار می‌دهد. دغدغه مقام معظم رهبری در بخش پنجم، معطوف به همین موضوع بوده و لازمه دفاع از این دو را به صورت عام، تلاش و همت

ملت و دولت برشمرده‌اند. وظیفهٔ ساحفا در مورد این دو اصل مهم، توجه به کار اطلاعاتی است که در جدول ذیل با برداشت از متن به دست آمده است. از نظر مقام معظم رهبری، کار اطلاعاتی در این بخش باید در چند محور مورد توجه قرار گیرد تا توان دفاع از استقلال و آزادی را داشته باشد. کار اطلاعاتی باید به‌عنوان ارزش تلقی شود؛ در سازمان نهادینه شود؛ از تجربهٔ دیگران برای انجام آن استفاده شود؛ نگرش جهادی داشته باشد و با مشارکت اطلاعاتی همراه باشد. اگر این موارد در انجام کار اطلاعاتی رعایت شود، توفیق ساحفا با کشف و شناسایی افراد و گروه‌های برهم‌زنندهٔ امنیت و افراد وابسته به سرویس‌های اطلاعاتی و مقابله با آنها، شناسایی کشورهای هدف و اقدام در حوزهٔ حریف، حاصل خواهد شد.

شکل شماره ۵: شاخصهای مؤثر در کار اطلاعاتی مطلوب در دفاع از استقلال و آزادی

ردیف	متن	مقوله اصلی	مقوله فرعی
۱	عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن، هر سه شاخص-هایی از اصل عزت، حکمت و مصلحت نظام در روابط بین‌الملل هستند	مرزبندی با دشمن	مرزبندی ساحفا در اجرای اقدامات اطلاعاتی خود با دشمن
۲	(تحولات منطقه تحت تأثیر) حضور قدرتمندانهٔ سیاسی ج.ا.ایران در غرب آسیا و بازتاب آن در جهان سلطه است	تجربه اطلاعاتی	مدنظر قرار دادن تجربیات اطلاعاتی ناشی از حضور قدرتمندانهٔ ج.ا.ایران در منطقه توسط ساحفا
۳	مظاهر عزت ج.ا.ایران جز با شجاعت، حکمت و مدیران جهادی به دست نمی‌آید	مدیران جهادی	انتصاب مدیران اطلاعاتی شجاع، باحکمت و جهادی در مناصب اطلاعاتی
۴	سردمداران نظام سلطه نگران‌اند	حس گلاویزی	نظام سلطه، تهدید ج.ا.ایران
۵	پیشنهادهای آنها (سردمداران نظام سلطه) عموماً شامل فریب، خدعه و دروغ است	هوشیاری اطلاعاتی	داشتن هوشیاری اطلاعاتی در همه حال در مقابل حریف
۶	امروز ملت ایران علاوه بر آمریکای جنایتکار، تعدادی از دولت‌های اروپایی را نیز خدعه‌گر و غیرقابل اعتماد می‌داند	دشمن شناسی	نهادینه نمودن اصل توطئه علیه ایران توسط آمریکا و همیمانان آن
۷	دولت ج.ا.ایران باید مرزبندی خود را با آنها (نظام سلطه) با دقت حفظ کند و... از ارزش‌های انقلابی و ملی یک گام عقب‌نشینی نکند	حس گلاویزی	تقویت حس گلاویزی ساحفا در کار اطلاعاتی با دشمن
۸	از تهدیدهای بوج آنان (نظام سلطه) نهراسد و در همه حال، عزت و کشور و ملت خود را در نظر داشته باشد	حس گلاویزی	نهراسیدن ساحفا از تهدیدات نظام سلطه
۹	دولت ج.ا.ایران حکیمانه و مصلحت‌جویانه و از موضع انقلابی، مشکلات قابل حل خود را با آنان حل کند	هوشیاری اطلاعاتی	مدنظر قرار دادن هوشیاری اطلاعاتی و مصلحت حکومت اسلامی در کار اطلاعاتی
۱۰	در مورد آمریکا... مذاکره با آن جز زبان مادی و مبنوی، محصولی ندارد	دشمن شناسی	در رأس دانستن آمریکا به‌عنوان دشمن ج.ا.ایران و انجام اقدامات اطلاعاتی بر این مینا

جدول شماره ۶: عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن

بی تردید آمریکا مهم‌ترین دشمن انقلاب اسلامی در طول چهل سال گذشته بوده و ردپای این کشور و تلاش‌های آن برای براندازی نظام ج.ا.ایران به‌طور تقریبی در تمام توطئه‌های ضدامنیتی علیه ایران دیده شده است. حمایت از اقدامات تروریستی گروه‌های ضد انقلاب، حمایت از رژیم بعث عراق در جریان جنگ تحمیلی، اجرای اقدامات جاسوسی، تغییر رویکرد از اقدام سخت به اقدام نرم در دهه دوم انقلاب، اجرای جنگ ترکیبی در دهه سوم انقلاب، تلاش برای تشویق نظام بین‌الملل برای اقدام نظامی علیه ایران در دهه چهارم انقلاب و درنهایت، تشدید تحریم‌های ضدبشری، تنها بخشی از این اقدامات برای مقابله با ایران بوده است (فیروزآبادی، ۱۳۹۳: ۳۲).

فرمایشات مقام معظم رهبری در بیانیه گام دوم در مورد آمریکا با هدف دشمن‌شناسی و بصیرت‌افزایی انقلابی ملت ایران صورت گرفته و حاکی از دغدغه رهبری در مورد خباثت‌های این کشور جانی و تروریست علیه ملت و نظام ج.ا.ایران است که شایسته توجه سرویس اطلاعاتی خودی برای انجام اقدامات لازم اطلاعاتی و عملیاتی برای خنثی‌سازی توطئه آمریکا و همراهانش است. بررسی متن بیانیه و مرکز ثقل محوری که با عنوان عزت ملی، روابط خارجی و مرزبندی با دشمن در بیانیه مورد توجه رهبری قرار گرفته، نشان‌دهنده دشمنی آمریکا به‌عنوان محور مخالفان انقلاب اسلامی و حکومت اسلامی است. «نگاه خباثت‌آمیز آمریکایی‌ها بارها در اندیشه رهبران این کشور در مورد ایران مشاهده شده» (weinthall: 2015) که از همان ابتدا با سخنرانی جیمی کارتر، رئیس‌جمهور وقت ایالات متحده مبنی بر اینکه انقلاب اسلامی منافع آمریکا را در خاورمیانه با خطر مواجه ساخته است، شروع شد و بعد از او نیز، در دوران تمام روسای جمهور بعدی آمریکا به طرق مختلف همین موارد تکرار شد. ریگان با کمک به عراق در جنگ علیه ایران، بوش پدر با تخریب چهره ایران اسلامی، کلینتون با تشدید تحریم‌ها علیه ایران، بوش پسر با محور شرارت خواندن ایران،

اوباما با تهدید ایران به عملیات نظامی و ترامپ با تشکیل ائتلاف‌های ضدایرانی، تشدید تحریم‌ها و اختصاص ۳ میلیارد دلار برای کمک به مخالفان حکومت اسلامی ایران در سند امنیت ملی مصوب آمریکا در سال ۲۰۱۷، تنها بخشی از این اقدامات خصمانه علیه ایران بود که در برخی موارد با اظهارات تعدادی از سردمداران آمریکایی و صهیونیستی به اوج خود رسید (سایت موسسه مطالعات آمریکا، ۲۰۱۴).

با وجود اینکه محور ششم در مقام مقایسه با سایر موارد، توضیحات کمتری در بیانیه دارد، اما محتوای آن نشان از عمق حساسیت مقام معظم رهبری (مدظله العالی) به اقدامات آمریکایی جنایتکار است. به همین سبب، تمامی فرمایشات ایشان در این خصوص، در ۱۰ محور و در قالب جدول مشخص گردید. این شاخص‌ها شامل مدیریت جهادی، هوشیاری اطلاعاتی، دشمن‌شناسی، مرزبندی با دشمن، کسب تجربه از گذشته و برخورداری از حس گلاویزی در مقابله با تهدیدات آمریکا است و نشان می‌دهد که کار اطلاعاتی ساحفا در درجه اول باید معطوف به کشف و شناسایی اقدامات سرویس اطلاعاتی آمریکا و مقابله با آنها شود. از این‌رو، شناخت شیوه‌ها و شگردهای اطلاعاتی این سرویس و چگونگی اقدامات آن، برای بخش جمع‌آوری اطلاعات بسیار مهم بوده و شایسته است که بخش ضدجاسوسی، راهکارهای مقابل‌های را با دقت و متناسب با شرایط حال، تنظیم و اجرا نماید. رسیدن به این هدف، نیازمند ترسیم نقشه راه و برآورد اطلاعاتی (با توجه به توضیحات ارائه شده در خصوص آن) از سرویس سازمان سیا است. متفکران اطلاعاتی بایستی در تهیه برآورد دقت داشته باشند که آنچه در مورد اقدام احتمالی این سرویس علیه نظام ج.ا.ایران انتظار می‌رود، با در نظر داشتن هر سه محور اشاره شده در برآورد اطلاعاتی و با تأکید بر محور سوم (نیت محوری و با در نظر داشتن توان خودی، توان دشمن و نیت حریف از اقدام احتمالی در حوزه جمع‌آوری اطلاعاتی)، به‌طور دقیق مشخص گردد و سپس اقدام لازم برای آن انجام شود. مهم‌ترین عامل تأثیرگذار برای مقابله جدی با ایالات متحده، باور به دشمنی‌های این رژیم فاسد علیه نظام ج.ا.ایران و برخورداری از حس گلاویزی با دشمن است. لازمه این کار نیز نهادینه شدن این باور و حس در ساحفا است. این اقدام که محور اصلی بصیرت انقلابی در مقابله با آمریکا محسوب می‌شود، مهم‌ترین نقش را در اجرای کار اطلاعاتی خوب و مؤثر در برابر رژیم فاسد ایالات متحده خواهد داشت که امید است مورد توجه مسئولان ساحفا قرار گیرد.

شکل شماره ۶: شاخص‌های مؤثر در عزت ملی

ردیف	متن	مقوله‌های اصلی	مقوله فرعی
۱	تلاش غرب برای ترویج سبک زندگی غربی در ایران، زبان‌های - جبران‌ناپذیر اخلاقی، اقتصادی، دینی و سیاسی به کشور و ملت ما زده است	جنگ نرم	تعمیر رویکرد غرب با ایران با تغییر رویکرد مقابله سخت به رویکرد مقابله نرم
		عملیات روانی	هدف قرار دادن همه حوزه‌های اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و نظامی توسط سبک زندگی غربی
		جنگ ترکیبی	سبک زندگی غربی مایه از دست دادن همبستگی ملی و بروز بحران هویت
		تخریب باورها	استفاده از تمام ابزارها توسط دشمن برای ترویج سبک زندگی غربی (به‌خصوص تخریب محاسبات ملت ایران)
		اجداد بحران هویت	تأثیرگذاری، رواج سبک زندگی غربی بر اندیشه‌های، دنی، مَنس و انقلابی و تحمیل زبان‌های جبران‌ناپذیر به نظام ج.ا.ایران
		تخریب محاسبات	هدف قرار گرفتن آرمان‌های نظام اسلامی با استفاده از سبک زندگی غربی و تهدید امنیتی شدن آن
۲	مقابله با آن، جهادی همه‌جانبه و هوشمندانه می‌طلبد که باز چشم امید من به شما جوان‌ها است	بصیرت‌افزایی	شناسایی شیوه‌ها و شرکتهای ترویج سبک غربی و مقابله اطلاعاتی با آن
		ارزش‌های انقلابی	توجه نیروهای تحت اختیار ساختار در مورد تهدیدات ناشی از گرایش سبک غربی
		ارزش‌های مَن	هماهنگی ساختار برای استمرار کار اطلاعاتی برای مقابله با تهدیدات ناشی از سبک زندگی غربی
		همکاری اطلاعاتی	کار مشترک سازمان‌های اطلاعاتی و حفاظت اطلاعاتی در مقابله با هجوم سبک زندگی غربی
		تقویت ممنوعیت‌گرایی اخلاق محوری	تقویت باورهای ارزشی، دینی، انقلابی و ملی برای مقابله با سبک زندگی غربی
		آموزش نیروی جوان	آموزش جدی جوانان در مراکز آموزشی برای مقابله با سبک زندگی غربی
		همکاری نهادهای امنیتی	تلاش سرویس امنیتی خودی برای تهیه و تدوین سند راهبردی برای مقابله با سبک زندگی غربی
		ضرورت انجام اقدام جهادی	اقدام جهادی و کسب هوشیاری حداکثری در مقابله با سبک زندگی غربی
		تقویت باور دینی	تقویت اندیشه و باور دینی و ملی جوانان در بحث سبک زندگی غربی

جدول شماره ۷: سبک زندگی

به‌طور اساسی، سبک زندگی در هر جامعه‌ای متأثر از برداشت‌های دینی، فرهنگی و ملی آن کشور است. در واقع، فرهنگ‌سازی در جوامع از طریق توجه به این سه محور و با تلاش‌های حاکمیت انجام می‌شود. زمانی که این فرهنگ‌سازی در مسیر خود با چالش ناشی از سوء مدیریت دستگاه‌های اجرایی کشور مواجه شود، آسیب‌های فرهنگی‌ای در جامعه به وجود خواهد آمد که در درجه نخست، قشر جوان هدف آن خواهد بود. تبعات حاصل از این تفکر به‌دلیل تأثیرگذاری بر روح و روان انسانی، علقه‌های مذهبی، دینی و ملی را تحت تأثیر قرار داده و سبب می‌شود تا فرد دیگر احساس داشتن هویت نکند. در این حالت، همبستگی ملی تضعیف و فرد خود را وابسته به یک «دیگر برتر» می‌داند. محصول نهایی این اقدام در صورت سرایت به سطح جامعه منجر به بروز بحران هویت خواهد شد، بحرانی که دیگر فرد خود را در آن وابسته به کشور خود نمی‌داند و حتی ممکن است از دین خود نیز عبور کند.

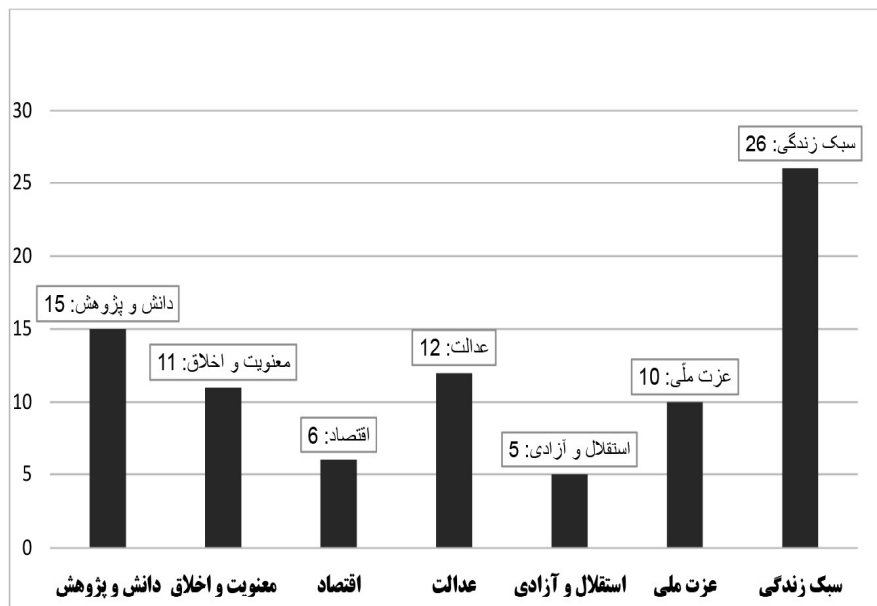
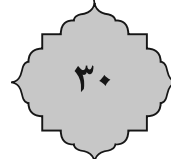
این حالت در دوران امروز؛ یعنی دوران گسترش فناوری و ارتباطات سریع ناشی از جهانی شدن و دهکده جهانی (لوهان، ۱۳۹۱: ۲۱)، آسیب‌های امنیتی فراوانی را به وجود آورده که در قالب هجمه فرهنگی و تغییر هویت، منجر به تغییر ماهیت ملی و دینی بسیاری از کشورها شده است. به‌رحال، مقابله با آن نیازمند طرحی نو و موردپسند قشر جوان با تأکید بر علقه‌های دینی، مذهبی و ملی است. ج.ا.ایران باید این مهم را از طریق فرهنگ سازی اجتماعی مورد توجه قرار دهد. در فرهنگ‌سازی اجتماعی، ارزش‌ها، باورها و اعتقادات مدنظر باید به‌گونه‌ای در جامعه هدف پیاده شود که مردم با استقبال از آن، خود مدافع دفاع از آن باشند. شرط انجام این کار نیز باورسازی در جامعه هدف است. ساحتی در مقابله با اقدامات حریف علیه امنیت ملی کشور که یکی از آنها رواج سبک زندگی غربی و رواج رویکردهای فرهنگ غربی با استفاده از قدرت رسانه‌ای غرب و در برخی موارد نیز اقدامات برخی از به‌اصطلاح روشنفکران علیه جامعه هدف است، انجام اقدامات لازم را باید مدنظر قرار داده و در نگاه اول با تقویت مباحث ارزشی در درون سازمان، کارکنان خود را بیمه نماید و درنهایت با کار اطلاعاتی، عوامل جریان‌ساز سبک زندگی غربی را شناسایی و به کشف رابطه پنهان آنان با سرویس غرب بپردازد. بر اساس شکل ذیل، ۳ شاخص به‌عنوان روش، ۷ شاخص تأثیرگذاری و ۱۶ شاخص نیز به‌عنوان راهکار ارائه شده که هر کدام از آنها نیازمند توجه جدی سازمان اطلاعاتی است.

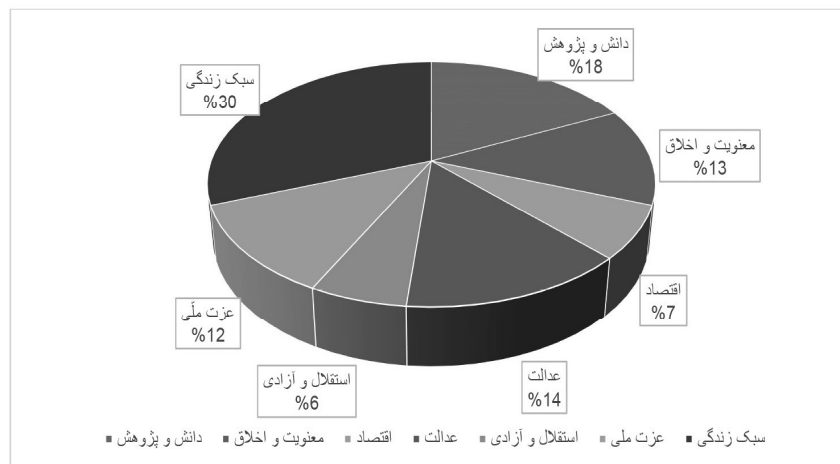
شکل شماره ۷: شاخص‌های به‌دست‌آمده از سبک زندگی غربی و راهکار مقابله با آن

مهم‌ترین راهکار برای مقابله با سبک زندگی غربی، تمرکز بر روی سرمایه اجتماعی است که این مهم باید در کنار کار اطلاعاتی به‌عنوان محور اقدامات ساحفا مدنظر قرار بگیرد. این اقدام به‌نوعی معماری قدرت اطلاعاتی در فضای عمومی است. این مفهوم برخلاف سرمایه مادی که مشتمل بر عناصر کمی است، ناظر بر ارزش کیفی کار است (گروتات، ۲۰۰۲: ۱). برخی ویژگی‌های اجتماعی نهادها و سازمان‌ها از قبیل اعتماد، هنجارها و شبکه‌های اجتماعی را سرمایه اجتماعی می‌دانند (Putnam, 2005: 67) و «برخی سرمایه اجتماعی را قدرت و توانایی مردم برای برقراری ارتباط با یکدیگر و شاکله ساختاری روابط میان فعالان اجتماعی تعریف می‌کنند» (Coleman, 1993: 92). «فوکویاما سرمایه اجتماعی را به‌عنوان مجموعه‌ای بعضی از هنجارها یا ارزشهای غیررسمی تعریف کرده و معتقد است هنجارهایی که تولید سرمایه اجتماعی می‌کنند، به‌طور اساسی باید شامل صفت‌های صداقت، ادای تعهدات و ارتباطات دوجانبه باشند» (Fukuyama, 1999: 32). درنهایت، عدماهی سرمایه اجتماعی را میزان همگونی توزیع سلامت در نواحی جغرافیایی یک منطقه و همچنین فرهنگ اعتمادسازی می‌دانند که در آن شبکه‌ها، ارتباطات وسیع و سازمان‌های داوطلبانه شکل می‌گیرد. (Kawachi and Kennedy, 1997: 103).

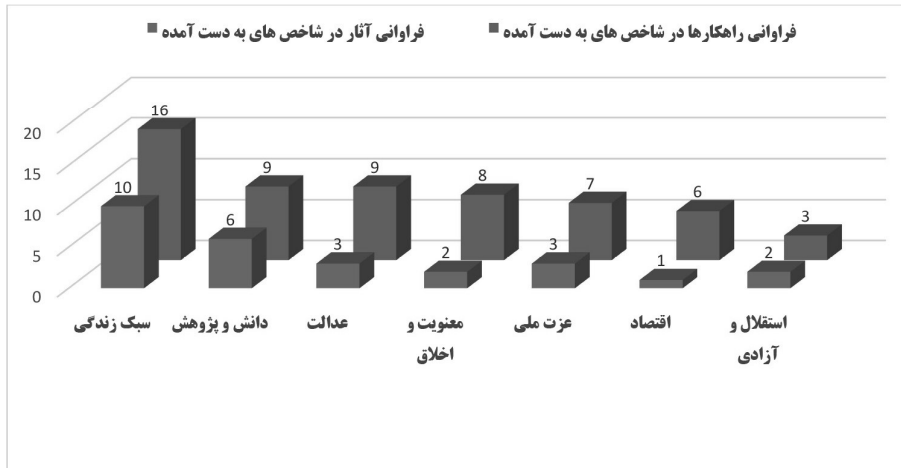
با این توصیف، ساحفا باید با همکاری نهادهای اطلاعاتی و امنیتی مسئول، اقدامات لازم را برای تقویت سرمایه اجتماعی که درنهایت به اعتماد عمومی و تقویت باور به مبانی و باورهای دینی، ارزشی و انقلابی منجر می‌شود، انجام دهد و الگوی مناسبی برای مقابله با سبک زندگی غربی ارائه دهد.

نمودار شماره ۱: نمودار میل‌های شاخص‌های به‌دست‌آمده به ترتیب متن بیابیه

نمودار شماره ۲: نمودار درصدی شاخص‌های تحصیل‌شده از متن بیابیه

نمودار شماره ۳: نمودار فراوانی راهکارها و آثار به دست آمده

نتیجه گیری

هدف از این مقاله، بررسی محورهای هفتگانه بیانیۀ گام دوم و انطباق آن با مأموریت ساحفا به منظور دستیابی به نظام مطلوب حفاظت اطلاعاتی بود. با وجود اینکه تعریف مشخص و واحدی در خصوص نظام مطلوب حفاظت اطلاعاتی وجود ندارد و هرگونه تعریفی از آن باید در حیطۀ نوع حاکمیت، اندیشه و ایدئولوژی حاکم بر کشور، شدت تهدید و آسیب و مواردی مانند آن سنجیده شود، نظام مطلوب حفاظت اطلاعاتی در نظام ج.ا.ایران، محصول کارکرد مجموعه حفاظت اطلاعات در کلیۀ سازمان‌های اطلاعاتی نظام ج.ا.ایران است که مأموریت حفاظت، حراست و دفاع از امنیت ملی کشور در سه حوزه دفاع از امنیت حاکمیت، امنیت سرزمینی و امنیت مردمی را بر عهده دارد.

بر این اساس، نظام مطلوب حفاظت اطلاعاتی، نظامی است که بر طبق مأموریت تعریف شده در قانون کشور و با استناد به اسناد بالادستی و با استفاده از ابزارهای اطلاعاتی توان حراست و دفاع از امنیت ملی کشور در سه حوزه سرزمینی، حاکمیتی و مردمی را با ارائه برآورد اطلاعاتی خوب، صحیح، شفاف، به موقع و مناسب در مورد خودی و حریف به تصمیم‌سازان داشته و نقش مهمی را در سیاست‌گذاری‌های کلان حوزه مأموریتی در بخش امنیت برای مسئولان ایفا می‌کند و نبود آن منجر به کاهش ضریب امنیت کشور در هر سه حوزه شده و راه را برای اقدام حریف باز می‌کند.

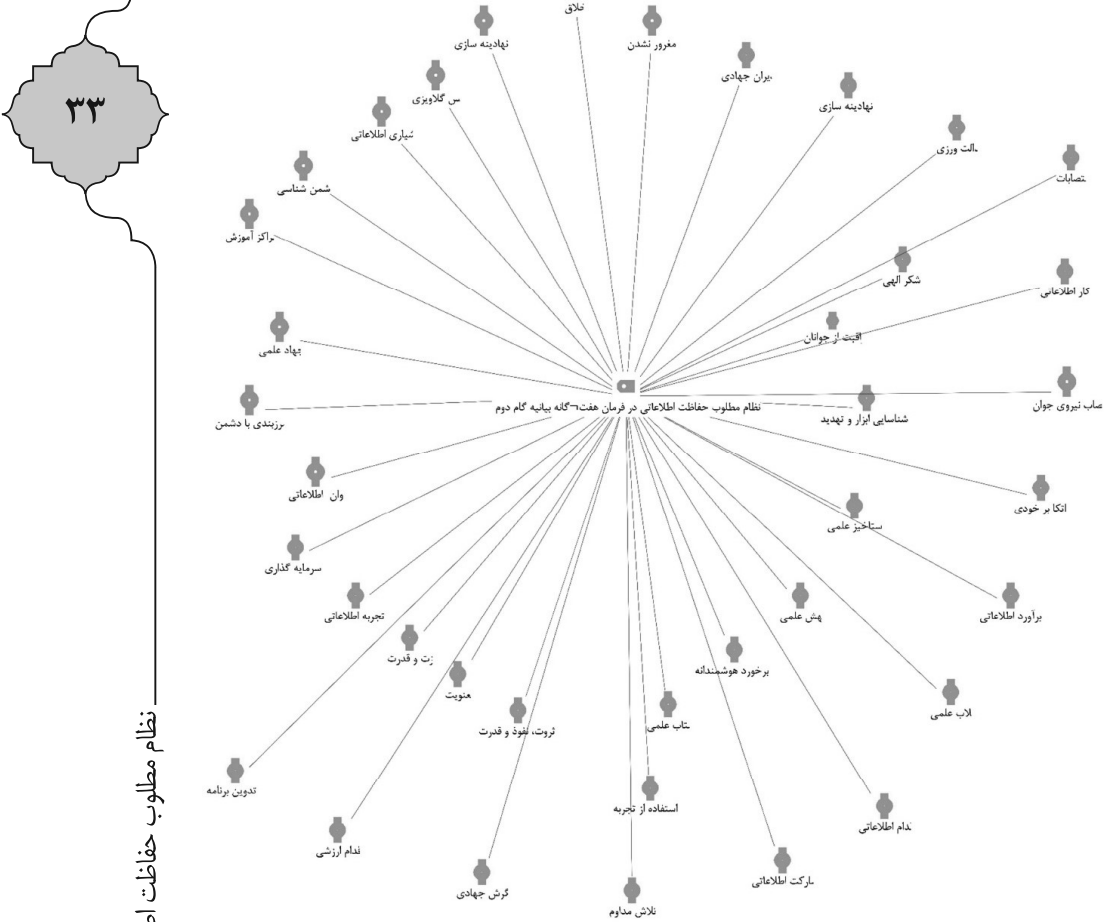
در این مقاله با بررسی هفت محور مورد نظر رهبر معظم انقلاب اسلامی، ۸۳ شاخص به دست آمد

که در نمودار فراوانی بالا ارائه شد. طبق این نمودار، بیشترین شاخص مربوط به سبک زندگی بود که با وجود محدود بودن متن، تمام کلمات آن مورد توجه قرار گرفت و در کنار آن سایر مواردی را که رهبری در بخش‌های اولیه بیانیه بر روی آن تأکید داشته و مرتبط با این بند محسوب می‌شد، مورد توجه قرار گرفت که محصول آن ۱۰ مورد مرتبط با روش و تأثیر سبک زندگی غربی و ۱۶ مورد مربوط به راهکار برخورد با آن بود که با نگاه اطلاعاتی مورد توجه قرار گرفت که در جدول به آن اشاره شد. این حجم از شاخص‌ها نشان‌دهنده نگاه خاص رهبری و دغدغه محوری ایشان بر روی سبک زندگی اسلامی و طرد زندگی غربی است که لازم است توسط ساحفا در دو حوزه درون‌سازمانی و برون‌سازمانی به‌طور جدی و با استفاده از ابزارهای اطلاعاتی انجام شود. دانش و پژوهش به‌عنوان دومین محور، بیشترین فراوانی را به خود اختصاص داد که این امر نیز نشان از دغدغه رهبری برای دانش و اقدامات پژوهشی و آموزشی و تأثیر آن در روند پیشرفت کشور دارد. از این جهت، این مهم نیز برای سازمان اطلاعاتی نقش مهمی داشته و با توجه به شاخص‌ها لازم است تا در حوزه آموزشی سرمایه‌گذاری خوبی انجام شود.

محورهای بعدی به ترتیب شامل عدالت با ۱۵ درصد، معنویت با ۱۴ درصد، عزت ملی با ۱۲ درصد، اقتصاد با ۷ درصد و استقلال و آزادی با ۶ درصد در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند. درصدی که از این موارد به دست آمد، دلیل بر بی‌اهمیت بودن آنها نیست، این موارد نیز در حوزه کاری ساحفا باید با جدیت مورد توجه قرار بگیرد. به‌هرحال، در مورد معنویت و عدالت که مکمل یکدیگر هستند، اگر باهم دیده شوند به‌طور قطع رتبه اول را به خود اختصاص خواهند داد، اما از آنجایی که دغدغه اصلی رهبری در این بیانیه جوانان کشور بوده، موضوع سبک زندگی (که اساس آن بر محور معنویت و اخلاق می‌چرخد) و کسب دانش اطلاعاتی (که اساس آن بر فراگیری علوم اطلاعاتی می‌چرخد) برای نظام مطلوب حفاظت اطلاعاتی در اولویت قرار گرفته است.

نگاه به این دو محور و شاخص‌های آن نشان می‌دهد که این دو محور تا چه میزان می‌تواند در ساخت نظام مطلوب حفاظت اطلاعاتی مورد توجه باشد. نیروی جوان، باهمت، پرانگیزه، دانا، مؤمن، فهیم، کاردان و دارای روحیه انقلابی، باور دینی و مدیریت جهادی از جمله مهم‌ترین شاخص‌هایی است که سبک زندگی جوان اطلاعاتی را تحت تأثیر قرار داده و عنصر اطلاعاتی در صورت داشتن این شاخص‌ها در کنار دانش اطلاعاتی که رتبه دوم را به خود اختصاص داده و شاخص‌هایی چون دانایی، عزت، نفوذ، قدرت و بصیرت را در درون خود دارد، بهترین مسیر برای تهیه برآورد اطلاعاتی مناسب از تمام موضوعات امنیتی، به‌ویژه اطلاعات مربوط به حریف و شرایط محیط امنیتی را برای

ارائه به تصمیم‌سازان جامعه هدف (کشور- سازمان) ارائه خواهد کرد. این امر مهم، متناسب با نیاز کشور و در راستای نظام مطلوب اطلاعات، در ساحف، شکل گرفته است. بدین ترتیب، نمای کلمه،

شکل شماره ۸: شکل نشان‌دهنده شاخص‌های نظام مطلوب حفاظت اطلاعاتی در فرمان هفت‌گانه بیابانه گام دوم

منابع و مأخذ

الف) منابع فارسی

۱. افتخاری، اصغر (۱۳۸۵)، «کالبدشکافی تهدید»، تهران: دانشگاه جامع امام حسین (علیه‌السلام).
۲. بی‌نام (۱۳۹۶)، «هدف‌شناسی رویکرد مذاکره آمریکا با ایران»، قابل دسترس در آدرس اینترنتی www.rasekhon.net.
۳. جمعی از صاحب‌نظران (۱۳۹۶)، «مفاهیم مرتبط با نفوذ در ج.ا.ایران»، قابل دسترس در آدرس اینترنتی www.kyhan.ir.news.
۴. دهقانی فیروزآبادی، جلال (۱۳۹۳)، «ایران و آمریکا»، تهران: قومس.
۵. رامین‌مهر، حمید؛ چارستاد، پروانه (۱۳۹۳)، «روش تحقیق کمی با کاربرد مدل‌سازی معادلات ساختاری (نرم‌افزار لیزرل)». چاپ دوم، تهران: انتشارات ترمه.
۶. ساوه‌درودی، مصطفی (۱۳۸۸)، «الگوهای عدالت‌طلبی در ایران معاصر»، تهران: پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی.
۷. ساوه‌درودی، مصطفی (۱۳۹۲)، «مدیریت بحران‌های امنیتی»، تهران: دانشکده علوم و فنون فارابی.
۸. ساوه‌درودی، مصطفی (۱۳۹۴)، «جریان‌های فکری و سیاسی ایران معاصر»، تهران: دانشکده علوم و فنون فارابی.
۹. سراج، رضا (۱۳۹۶)، «طرح آمریکا برای بازگشت به ایران»، قابل دسترس در آدرس اینترنتی www.rasekhon.net.
۱۰. صالحی، محمود؛ ترابی، کاظم (۱۳۹۷)، «اصلاح ساختار برآوردنویسی در جامعه اطلاعاتی»، تهران: جامعه اطلاعاتی، شماره ۳۲.
۱۱. عبدالله‌خانی، علی (۱۳۸۴)، «نظریه‌های امنیت ملی»، تهران: ابرار معاصر.
۱۲. علیخانی، علی (۱۳۹۳)، «امنیت نرم در ج.ا.ایران» تهران: دانشگاه امام باقر (علیه‌السلام).
۱۳. علیخانی، علی (۱۳۹۴)، «آرا و نظریه‌ها در اطلاعات»، تهران: دانشگاه امام باقر (علیه‌السلام).
۱۴. مجیدی، حسن (۱۳۹۶)، «دریچه‌های نفوذ آمریکا در ایران»، قابل دسترس در آدرس اینترنتی www.farse.iribenews.ir.
۱۵. مرادیان، محسن (۱۳۹۰)، «مبانی امنیت ملی»، تهران: دانشکده علوم و فنون فارابی.

۱۶. میرمحمدی، مهدی (۱۳۹۲)، «اطلاعات به مثابه علم»، تهران: دانشگاه امام باقر (علیه السلام).

۱۷. هابز، توماس (۱۳۸۱)، «کویاتان»، تهران: نی.

ب) منابع لاتین

1. Coleman, J. S. (1990). "*Social capital in the creation of human capital*", American Journal of Sociology, 94, S95.
2. Daives, Lamar (1997) "*Predictive Intelligence: Do We Really Need It?*" Military Intelligence Professional Bulletin April- June.
3. Davise, Philip (2004). "*MI6 and Machinery of Spying*", London: Frank Cass.
4. Fukuyama, Francis (1999). "*Social Capital and Civil society*", IMF conferences on second Generation.
5. Goldstone, jack, (2011). "*Understanding the Revolutions of 2011*", foreign Affairs.
6. Kawachi, I. Kenneedy, B.P, (1997). "*Health and social cohesion: why care about income inequality*", British Medical Journal 314, pp. 1037-1040.
7. Lowental, M. Mark (2006). "*Intelligence: From Secrets to Policy*", 2nd ed (Washitgton, DC): CQ Press.
8. Nye. Joseph (2004). "*Soft power Public Affairs*". Persian. usinfo.state.gor.
9. Putnam, Robert (2005). "*Social Capital: Measurement and Consequences*", Kennedy School of Government, Harward University.
10. Random. R.a (1993). "*Intelligence as a Science, Studies in Intelligence*", vol 2 no 2.

11.Ratcliffe, Jarry.H (2008). "*Intelligence- led Policing*".UK. Willan Publishing.

12.Waltz, Edward (2003). "*Knowledge management in the Intelligence enterprise*", London, Artech House.

13.Warner, Misheal (2002)."*Wanted: A Definition of Intelligence*", Studies in Intelligence vol46, no3.

14.Weinthal, Benjamin(2015)."*Analysis Iran Nuclear agreement won't improve Human Rights*", Foundation available in for: <http://www.defenddemocracy.org/media-hit/benjamin-weinthal-analysis-iran-nuclear-agreement>.

ج) تارنما

۱. سایت موسسه مطالعات آمریکا.